

Vammaisneuvosto 30.10.2025

Lausunto Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategiaesityksestä

Vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että palvelustrategian valmistelussa ja toimeenpanossa huomioidaan vammaisten henkilöiden oikeudet, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus kaikissa palveluissa. Strategiassa korostettu ihmislähtöisyys ja saavutettavuus luovat hyvän pohjan palvelujen kehittämiseksi.

Vammaisneuvosto painottaa, että tavoitteiden toteutumista on seurattava systemaattisesti ja riittävän tiheästi erityisesti vammaisten näkökulmasta.

Haluamme nostaa esille seuraavia seikkoja, erityisesti vammaispalveluiden osalta

Vammaisneuvosto korostaa, että palvelustrategian toimeenpanossa on varmistettava riittävät tukipalvelut ja palveluohjaus, jotta vammaiset henkilöt voivat saada tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti ja esteettömästi. Palvelujen digitalisoituminen (saavutettavuus) ja monikanavaisuus eivät saa heikentää henkilökohtaista tukea tai ihmisten mahdollisuuksia asioida omien tarpeidensa mukaisesti.

Vammaisneuvosto toivoo mahdollisuutta olla mukana kehitettäessä digipalveluita juuri esteettömyyden ja saavutettavuuden näkökulmasta.

Mahdolliset siirtymät ympärivuorokautisesta asumispalvelusta kevyemmän tuen asumispalveluihin tulee tehdä niin, ettei vammaisen turvallisuus heikenny missään vaiheessa. Ostopalveluista vähentäminen (säästösyistä) ei saa näkyä palveluiden heikentymisenä, vaan omalla tuotannolla on myös turvattava riittävä palvelutaso. Peruspalveluihin pääsy on turvattava ja palveluiden on vastattava palvelutarpeeseen.

Vammaisneuvosto toivoo keskustelua etäpalveluiden toteutuksesta, niissä käytettävistä alustoista sekä niiden toimivuudesta vammaisille asiakkaille. Alueelle laaditun vammaisohjelman toimenpiteitä ja niiden toteutusta juuri peruspalveluissa on seurattava säännöllisin väliajoin erityisesti saatavuuden, saavutettavuuden ja henkilökunnan osaamisen vahvistamisen osalta. Ohjelmassa esitettyä vammaisvaikutusten arviointia tulee lisätä päätöksentekoon.

Vammaisneuvosto painottaa yhteistyötä järjestöjen, omaisten ja kokemusasiantuntijoiden kanssa palvelujen kehittämisessä sekä palvelujen, tilojen esteettömyyden ja saavutettavuuden arviointia vuosittain.

Haluamme korostaa, että arkikuntoutuksen ja kuntoutusprosessin tarve vammaisille on erittäin tärkeä asia. Jos tätä ei huomioida niin toimintakyvyltään rajoittuneiden henkilöiden kunto heikkenee ja se lisää kustannuksia. Moniammatillisuuden huomioiminen on erittäin tärkeää vammaisten henkilöiden kohdalla.

Vammaisneuvosto **puoltaa palvelustrategiaesityksen etenemistä päätöksentekoon** ja korostaa toimeenpanossa yhdenvertaisuuden, saavutettavuuden ja osallisuuden huomioimista kaikilla palvelualueilla. Vammaisneuvosto toivoo kuulevansa palvelustrategian toimenpiteiden arvioinnista kokouksissaan.